

Competència en llengua catalana **Sèrie 2**

INSTRUCCIONS

- **Per cada error d'ortografia, gramàtica o lèxic es descomptaran 0,05 punts, fins a un màxim d'1 punt, a cada qüestió fins a la 6. Els errors de les qüestions 7 i 8 ja es tindran en compte en la correcció corresponent.**

Llegiu atentament aquest text i responeu a les qüestions següents.

Als boscos de Catalunya creixen fins a cent espècies de bolets tòxics

Als boscos de Catalunya neixen i creixen prop de dues-centes espècies de bolets comestibles. Però al costat d'aquestes espècies bones, també neixen els bolets verinosos. I es calcula que hi ha prop d'un centenar de varietats tòxiques, una dotzena de les quals poden causar la mort. La que més intoxicacions provoca és l'*Amanita phalloides*, molt freqüent als boscos de Catalunya, tal com indica Juan Martínez de Aragón, investigador del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya i expert en micologia. La varietat d'amanita s'acostuma a confondre amb altres espècies comestibles, com la *Russula*. La diferència més clara que indica la toxicitat d'aquest bolet és al tronc. Té un cèrcol al voltant del peu i una vulva que envolta la base. L'*Amanita phalloides* causa el noranta per cent de les intoxicacions.

Juan Martínez de Aragón alerta que altres bolets «que estan provocant molts ensurts a Catalunya i que també creixen en abundància als nostres boscos» són algunes varietats del gènere *Cortinarius*. Aquestes espècies verinoses s'acostumen a confondre amb algunes altres de llenegues. Per identificar-les, n'hi ha prou a mirar amb atenció l'exemplar, afegeix aquest expert en micologia, per detectar si té «una mena de tela o vel que el cobreix». Un altre bolet que també creix en abundància als boscos de Catalunya a la tardor és l'*Entolomo lividum*, «que també és al darrere de moltes de les intoxicacions», revela Juan Martínez, i s'acostuma a confondre amb el moixernó de tardor.

L'única recomanació que val per evitar una intoxicació és la de recollir únicament els bolets que «es coneixen molt bé i tenim plenament identificats», afirma aquest investigador del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya. I recorda que en anys d'abundància de bolets comestibles, també creixen al mateix ritme els verinosos o tòxics. Pel que fa als bolets, no s'hi valen els consells que van de boca en boca. Hi ha persones que creuen, per exemple, que els tòxics no creixen a les zones on neixen els comestibles. Estan ben equivocats. Com aquells que afirmen que si un bolet ha estat menjat per algun animal no pot ser dolent. Juan Martínez insisteix que tampoc no tenen cap validesa els mètodes com el de fer servir un all, una moneda o una cullera en la cocció dels bolets per constatar si són comestibles o no ho són en funció del color que adquireixin aquests elements. «Això és una temeritat i no té cap base científica», afirma aquest investigador.

Les intoxicacions més greus les causen els bolets que, com és el cas de l'*Amanita phalloides*, triguen a donar senyals de la seva toxicitat. Els primers síntomes, dels bolets que acostumen a ser mortals, no apareixen fins al cap de vuit o dotze hores (en alguns casos fins i tot passen dies) d'haver-los menjat. I quan es va a l'hospital, en els casos més greus, ja és massa tard, ja que el verí s'ha estès per l'organisme sense que l'intoxicat se n'hagi assabentat. Els bolets tòxics que causen la major part de morts acostumen a afectar òrgans vitals, com el fetge o els ronyons.

Adaptació feta a partir d'un text de
Javier RICO. *La Vanguardia* (24 d'octubre de 2012)

1. Esmenteu dos dels consells que apareixen al text per tal d'evitar intoxicacions amb bolets.
[1 punt]

2. Expliqueu per quins motius l'*Amanita phalloides* és un dels bolets més perillosos, segons el text.
[1 punt]

3. Segons el text, a l'hora de diferenciar els bolets comestibles dels tòxics, hi ha tres errors que no tenen cap base científica i que poden circular entre la gent. Digueu quins són aquests tres errors.
[1 punt]

4. Escriviu un sinònim de les paraules següents, tenint en compte el sentit que tenen en el text, on les trobareu subratllades.

[1 punt: 0,25 punts per cada resposta correcta]

«provoca» (línia 5)	
«detectar» (línia 16)	
mètode (línia 29, «mètodes»)	
aparèixer (línia 35, «apareixen»)	

5. Definiu les paraules següents, subratllades en el text:

[1 punt: 0,5 punts per cada resposta correcta]

a) «expert» (línia 16):

b) síntoma (línia 34, «síntomes»):

6. Digueu a quina categoria gramatical (substantiu, adjectiu, determinant, verb, pronom, preposició, adverbi...) pertanyen els mots subratllats de la frase següent, treta del text:

[1 punt: 0,20 punts per cada resposta correcta]

«Aquestes espècies verinoses s'acostumen a confondre amb algunes altres de llenegues»

- a)** aquestes:
- b)** espècies:
- c)** verinoses:
- d)** confondre:
- e)** amb:

7. Completeu les frases següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis, tal com es fa al model; la forma verbal s'ha d'ajustar al context de la frase.
[1 punt: 0,25 punts per cada resposta correcta]

Model: Aquest boletaire mai no ens explica (EXPLICAR, present) on troba els bolets.

a) Els meus cosins m'han assegurat que aquest any no es _____
(RECOLLIR, futur) gaires bolets als boscos del poble.

b) És preferible que tu no _____ (FER) cas dels consells que t'han donat.

c) Si nosaltres _____ (BARREJAR) tots els bolets que hem trobat, podrem preparar un bon guisat.

d) Nosaltres mai no hem _____ (SABER, participi) d'on treu tants de bolets cada temporada.

8. Redacteu un text d'unes cent paraules sobre UN dels dos temes següents:
[3 punts]

A. Hi ha algunes persones que mostren un comportament incorrecte en determinats espais, com poden ser boscos, parcs públics, platges...; hi fan soroll amb música forta, criden, malmeten plantes, no dipositen les seves deixalles en els llocs adequats, etc. Expliqueu la vostra opinió sobre aquests comportaments i proposeu alguna mesura per tal de corregir-los i evitar-los.

B. Expliqueu quins són els menjars que us agraden més: podeu referir-vos als plats que preferiu, als plats preparats, a les opcions vegetarianes, o també si us estimeu més una cuina tradicional o una de més moderna, etc.

